

službi se morajo zasedati z nemškimi uradniki, naseljevati se Nemci. 4. Tudi pri uradništvu mora dobiti vodilna vloga nemškega naroda primeren izraz, in se morajo prevladajoči drugonarodni uradniki odpraviti. 5. Vojaška, politična in gospodarska združitve z Nemčijo.

Nam Slovencem in Hrvatom je po teh izvajanjih pač jasno, kaj morajo naši ljudski zastopniki zahtevati, predno se da Galiciji zakonitim potom samoprava: 1. Vsi narodi v Avstriji so enakopravni; 2. Član XIX. osnovnih zakonov o jezikovni ravnopravnosti v uradu in šoli mora ostati nedotakljiv; 3. vsakemu narodu se mora zagotoviti v okviru monarhije narodni in gospodarski razvoj; 4. Avstrija mora ostati vojaško in politično popolnoma samostojna, pravice vladarske hiše Habsburžanov nedotaknjene; 5. katoliška vera je vera avstrijske države in so ji vsled tega dovoljene posebne predprave.

Tretjina od 516 poslaniških mest je 172. Nemških poslancev brez Nemcev in Poljakov je 199, za to je dvetretjinska večina nemogoča, dokler niso skupne zahteve nemških narodov v Avstriji izpolnjene.

Za to gledamo z zaupanjem tudi v bodočnost. Glavo po konci, veselja do življenja ne smemo izgubiti!

Ne prodajajte slovenske zemlje.

(Piše kmet iz ljutomerskega okraja.)

V št. 43 z dne 26. oktobra t. l. je „Slovenski Gospodar“ prinesel med „Tedenskimi novicami“ opomin, naj ne prodajamo slovenske zemlje. Prav si imeli, da ste naše ljudstvo na to opozorili.

Da moramo našo last, naša posestva, držati in ne prodajati, zato govori več razlogov: 1. Posestva bodo po vojski imela še večjo vrednost kot sedaj; 2. vrednost posestev raste dan za dnevom; 3. pridelki s posestev bodo imeli v bodoče vedno lepšo ceno; 4. cena živini ne bo hitro padla, ampak bo gotovo tudi še nadalje vsaj približno na tej višini kot sedaj; 5. denar nese danes izredno nizke obresti; 6. na posestvih se še kljub vsem neprivilicam vendar kolikor koli svobodneje in prosteje živi, kakor v mestu, kjer je vsak navezan samo na to, kar se kupi v štacuni za drag denar; 7. proti prodaji kmetijskih posestev pa govori tudi dejstvo, da mora vsak, kdor ima le količkaj spoštovanja do braniteljev naše domovine, skrbeti, da se vsem, ki se bodo po končani vojski vrnili domov, preskrbi dom za odpočitek; za to pa 8. govori nazadnje tudi naša narodna zahteva, da si moramo našo narodno posest ohraniti in ne krčiti.

Lepa, rodovitna in ljubka je naša slovenska zemlja. Slovenski pesniki so jo že v starih časih opevali radi njene izredne krasote, rodovitnosti, zdrave lege in raznolikosti. Posebno naša slovensko-stajerska in slovenskokoroška zemlja je vredna, da jo čuvamo.

Marsikatera vdova, ki ji je padel mož na krvavi bojišču, je radi pomanjkanja delavskih moči, radi raznih neprilik, ki dandanes tako pogosto zadenejo in tarejo naše kmetijsko ljudstvo, postaja nevoljna in pravi: „E, vse bom prodala!“ In mnogi starši, ki so upali in želeli, da bi jih njih edini sin

gove pesmi, s kojimi je slavil svoj dom, s kakim veseljem si pripravljaval njegovo stoletno slavlje, kako so Ti žarele oči, kadar si zrl njegov kip v sobi l. nadstropja ali njegove spominske plošče na pročelju hiše.

In Tebe, moj Vraz, ni več med nami, oko se nam rosi za Teboj, toda počivaj v miru, saj si zaslužil počitka, ker življenje ni bilo Ti praznik, bil Ti je delavni dan!

Gornjegrajski potres.

(Poročilo iz Gornjegrađa.)

Ni ga prirodnega pojava, ki bi bil tako neprijeten in nedobrodošel, kakor je potres. Nič ne pozna obzirov do človeka. Tudi potres z dne 28. okt. t. l. je neprijetno presenetil prebivalce trga Gorjaci Grad in najbližnje okolice. Ljudje so v prvem hipu zdaj v vojnem času mislili, da je na Menini razpočila sovražna granata in povzročila tresenje zemeljske površine. To domnevanje je bilo zlasti onim, ki so čutili potres na prostem, tem bolj prepričevalno, ker je bil sunek navpičen, pozneje sledeče tresenje pa niso več toliko čutili. Valovanje potresa čutilo mnogo bolj ljudje, ki stanujejo v višjih legah večnadstropnih hiš. Nekaj pa je ljudi za poznejše sunke tudi lahko močno dejstvo, da so včasih dobro slišali poka naših topov z laške fronte, posebno v noči od 28. na 29. oktobra.

S prvim potresom dne 28. oktobra se še notranjščina zemlje nikakor ni pomirila. Več ali manj

kot gospodar nadomeščal pri vodstvu težavnega gospodarstva, a je padel kot žrtev domovine, pravijo: „Zakaj bi se trpinčila in mučila? Kmetijo bova prodala in šla nekam na stanovanje, kjer bova v miru živela.“ In že prihajajo različni mešetarji, ki iščejo posebno v vinorodnih krajih posestva kakoršnekoli velikosti.

Prav resno svarim in prosim naše ljudi, naj ne prodajajo svojih domačij. Po dežju težav bo prisijalo zopet prijetno solnce sreče. Rane, ki jih je vsekala vojska, se bodo tekom časa zacelile in naš slovenski kmetijski narod bo srečen in vesel živl na naši slovenski zemlji. Vstrajajmo, bodimo trdni in čuvajmo posest naših pradedov.

Ob tej priliki pa se obračam tudi do vojakov, ki imajo namen, po končani vojski zapustiti kmetijski stan in si poiskati službe v kakšnem uradu, tovarni ali kje drugod. Opustite to misli! Vrnite se na rodne domove ne samo kmetijski sinovi, ampak tudi sinovi viničarjev, najemnikov in drugih kmetijskih delavcev. Na kmetih bo vedno dovolj prostora, dovolj kruha in dovolj dela za poštene delavce. Na kmetih pa bo tudi v bodoče več zadovoljnosti, več kruha in več zdravja, kot v zaduhlih mestih, tovarnah ali rudokopih.

V mirnem času in sedaj.

Času primerno razmišljanje; napisal Anton Kosi.

Če bi nam bil kdo pred kakimi tremi leti prerokoval, da bo v kratkem izbruhnila svetovna vojska, bi mu menda to nekateri verjeli, a če bi nam ta človek dalje zatrjeval, da se bodo ljudem za časa te velike vojske predpisovalo, koliko smejo na dan pojesti, če bi prerokoval, da bomo dobivali kruh, moko, sladkor, kavo in druga živila le s posebnimi izkaznicami, če bi prerokoval sedanjo veliko draginjo ter trdil, da bodo veljala krava od 1000 K naprej — tedaj bi takemu človeku bržkone vsi zabrusili v obraz besedo — bedak ali norec.

Navedenih reči sicer ni nihče v polnem obsegu prerokoval, a vendar je svetovna vojna povzročila preobrat, o katerem se prej nikomur niti sanjalo ni. Ako razmišljamo nekoliko o sedanjih razmerah, ter jih primerjamo s prejšnjimi iz dobe, ko še ni bil ves svet v ognju, tedaj pridemo nehote do sledečih zaključkov:

V mirnem času se je za kmeta le malokdo brigal, a sedaj so oči vseh obrnjene na oni stan, ki vse preredi, karkoli živi.

V mirnem času je silila gospoda na deželo le z bok čistega, zdravega zraka, a sedaj tudi radi ljubega kruhka (t. j. zaradi živeža).

Prej so nosili mestni ljudje v svojih nahrbtnikih živila na deželo, a sedaj prihajajo s praznimi malhami med kmete in nosijo napolnjene zopet nazaj v mesto.

V mirnem času so sedeli mestni ljudje pri finem pecivu, pri prških rogljičkih in rahlih žemljah, ki jim niso bile nikoli dovolj bele, a sedaj so zadovoljni tudi s kmetijskim črnjakom.

Pred vojsko so vabili trgovci odjemnike na vse pretege v svoje prodajalnice, a sedaj jim je ljubše, ako jim nikdo ne pride blizu. (Primanjkuje jim blaga!)

močni sunki so se dnevoma ponavljali. Do zdaj sem čutil ali od drugih zvedel sledeče sunke: 28. oktobra ob 9.25 popoldne* 12—15 sekund, 29. oktobra ob 1.36 zjutraj* 3—4 sek., ob 1.41 zjutraj 1 sek., ob 5.37 zjutraj 1 sek., ob 11.45 po noči 1 sek., 30. oktobra ob 1.17 zjutraj* 2 sek., ob 3.30 zjutraj 1 sek., ob 5.50 zjutraj 1 sek., ob 4.45 popoldne 1 sek., 1. nov. ob 12.18 zjutraj 1 sek., ob 4.32 zjutraj 1 sek., ob 8.30 popoldne 1 sek., ob 3.13 popoldne 2 sek., 3. nov. ob 3.30 popoldne 1 sek., 4. nov. ob 12.20 zjutraj 1 sek., ob 11.30 po noči 1 sek., 5. nov. ob 3.50 zjutraj 1 s., 9. nov. ob 1.20 zjutraj 10—12 sekund. Z* zaznamovani so bili najbolj močni in so določeni po brzovarni uri, drugi le približno. Potresi trajajo po 1 sekundo, so bili sunki, ki so trajali k večjemu 2 sekundi. — Smer potresov je bila od jugovzhoda proti severovzhodu, kar se je natanko določilo pri vseh opazovalcih. Po prvem sunku se je pri nekaterih potresih čutilo valovanje in tresenje, a ne pri vseh.

Prva dva označena potresa sta napravila precej škode. Porušilo se je več dimnikov ali pa je premaknilo. Hiše so dobile razpoke počez v zidovju, zlasti pa ob skladih, kjer se dotikajo stropa, a tudi ti zadnji so razpokani. Odpadla je omej, ponekod tako debeli kosi, ki bi po noči lahko ranili speče ljudi. V nekaterih hišah so raz sten padle podobe in ogledala, ki so se razbila. V neki hiši se je prevrgla nastavna omarica ter se je zdrobila porcelanasta in steklena posoda v vrednosti nad 50 K. Od streh je odletela opeka, pri Zagradišniku se je podrl v novem svinjaku zidan obok.

Najbolj je potres poškodoval hiše v spodnjem trgu, na Produ, na Kropi in Križu. Tu je bilo sre-

V mirnem času so trgovci agente ven metali, a sedaj jih sprejemajo z odprtimi rokami.

Prej je bil trgovec ves srečen, ako je nakupljal kdo mnogo blaga, a sedaj se huduje, ako kdo mnogo zahteva.

V mirnem času se je odjemnik po trgovinah za blago glihal, a sedaj je zadovoljen, če le kaj dobi; denar je postranska stvar.

Prej gospodinja ni bila nobena moka dovolj fina, ker se ni dala „vleči“, a sedaj se da tudi koruzna moka za pogačo vdlati.

Prej smo vprašali vedno, „kakšna“ je moka, a sedaj vprašamo „kje“ je moka?

Prej pogosto cela družina z gospodarjem in delavci vred na polju ni toliko opravila, kakor sedaj delavna žena in pridni otroci.

V mirnem času se je marsikatera žena hudovala nad pijanim možem, zdaj se pa tuintam dogaja, da celo sama popiva po krémah ter se valja pijana po jarkih. (To velja zlasti za one, ki zaradi dobrih podpov potratno živijo!)

Prej so tudi nedorasli mlekozobi pušili tobak, a sedaj ga primanjkuje celo odraslim tobakarjem.

Prej je bil marsikomu en cerkveni post v tednu preveč, a sedaj mora za dobro vzeti še po vrhu par državnih postov,

Naše žrtve za domovino.

Dne 11. oktobra sta žrtvovala svoje mlado življenje za domovino: Josip Tovčanik, posestnik na Dvoru pri Planini, po domače Stamec, star 36 let, zapustivši vdovo in tri nedoletne otroke, in Alojz Rauter, 20letni sin občespoštovanega planinskega cerkvenega ključarja Franca Rauter. Bil je vrl mladenič, veselje občanov, ponos staršev; prvi ministrant pri prvem župniku na Planini. Obema obiteljema iskreno sožalje!

Zalostno in pretresljivo poročilo nam je poslal vojni kurat č. g. Alojz Rezman, da je padel pri M. Rastu Martin Slana, doma od S. v. Tomaza pri Ormožu. Poročal nam je tudi njegov prijatelj, da je Martinu kos sovražne granate predrl glavo in da je bil obenem tudi z zemljo zasut. Ker ni bilo več rešitve za njegovo mlado življenje, se je po kratkih vzdihih preselil iz te solzne doline. V 20. letu svoje cvetoče mladosti je storil junaško smrt za domovino. Po njem močno žalujejo njegovi starši, sestri in brat, kateri se nahaja na istem bojišču. Sploh vsi, kateri so ga poznali, ga obžalujejo. Eden brat pa je že 19 mesecev med pogrešanimi in ni mogoče poizvedeti za njegovo usodo.

K večnemu počitku je legel priklen mladenič J. Friš iz Zerkovcev pri Mariboru. Služil je pri c. kr. strelcih. Hrabro se je bojeval. Eno vročo željo je nosil v svojem srcu: Videti še enkrat svoje ljubljene starše in štiri sestre. A Bogu je dopadalo drugače. Na polju časti je dne 14. majnika izdihnil svojo junaško dušo. Naj najde v tuji zemlji sladek mir, ki ga mu svet dati ni mogel! Dobre domače pa naj tolaži, da se je njihov Janez preselil kot junak za blagor domovine v boljšo večnost po plačilo za svojo žrtev.

dišče potresa. V gornjem trgu so se opazile le razpoke v stenah in stropih.

Potres, samo prvi, se je čutil še v Novi Stiti, Bočni, Smartnem, Mozirju, na Rečici, v Ksaveriju, na Ljubnem in v Lučah, a le malo in ni napravil nikjer nobene škode. Na Kranjskem, kolikor je znano, niso čutili potresa. S tem imamo torej okoliš potresa določen. Ker so ga čutili najbolj v Gornjem-Gradu in najbližnji okolici, ga lahko imenujemo — „Gornjegrajski potres.“

Prvi sunek je bil navpičen, za kar je več dokazov. S pročelja stolnice je padel na južni strani kamenit kip, predstavljajoč plamen, iz višočine okoli 40 m; težak je bil okoli 30 kg. Osebam, ki so čutila potres na planem, se je zdelo, kakor bi jih kdo udaril v podplate.

Potres je vplival tudi na zemljo. Voda v trškem vodovodu (iz Menine) in v Kropi, ki izvira iz Menine tako močno, da kar kmalu žene mlin in žago, se je skalila v teku ¼ ure. Kropa je imela vodo eno uro kalno, vodovod pa dalj časa. Tudi grič Gradišče je bil dobro pretresen. Vsi vodovodi v Čepah, ki dobivajo vodo iz Gradišča, so se ukalili. V južnem strmem pobočju Gradišča je potres skalovje tako močno zrahljal, da so se odrgovale velike skale in orikotarale celo v blizu mimo speljano okrajno cesto.

Po sodbi izvrstnega zemljelovca in poročevalca potresov g. prof. Ferdinanda Seidl, sedaj v Novem mestu bivajočega, je bil ta potres tektonski. — Kdor se za to zanima, naj čita znamenito Seidlovo knjigo „Kamniške ali Savinjske Alpe“ in sicer oligocenski oddelek terciarne tvorbe str. 154—155.

Fr. Koebek.

Iz ruskega vjetništva nam je šlo vest, da je umrl vrl mladenič Franc Dušič iz Malegaka. Na fara Koprivnica. Vjet je bil dne 9. mar. 1915. Rajni Franc je pisal večkrat svojim domačim. A on je od njih dobil samo eno kartico. Rajni Fran je bil zelo priljubljen in nam vsem v lepem zglede. Pisal je, da bi rad bil vsaj še enkrat v krogu svojih domačih. Usoda je pa zahtevala drugače. Nemila in kruta smrt nam ga je ufrgala v cvetu njegovega življenja. Bil je še le 24 let star. Služil je od začetka v vojski in se zelo hrabro bojeval za domovino. Po njem žalujejo njegovi domači in sploh cela župnija.

Došlo je žalostno poročilo iz daljne Češke, da je v Marijinih Varih umrl priljubljen in občespoštovan blag mož Janez Repolusk iz Ruš pri Mariboru v najlepši dobi svojega življenja, star 43 let. 14 mesecev je bil neprestano na bojišču, kjer si je nakopal bolezen, katerega ga je spravila v prerani grob. Bil je mož poštenja in lepega vedenja. Njegova zadnja volja je bila, videti svoje ljube domače v lepi slovenski domovini. Ko je odhajal k vojskom, je rekel: „Domovina, moj slovenski kraj, kjer je zibka moja tekla, bodi gomila še kedaj.“ Rajni zapušča obširno posestvo, žalostno in staro onemoglo mater, žaljoco ženo in pet nedoraslih otrok. Dva njegova sinova sta v vojski, eden je bil že težko ranjen.

Vsem padlim slovenskim junakom naj bodo trajen spomin!

Kaj je z mirom?

V nemškem državnem zboru, ki je bil te dni zaključen, je govoril nemški državni kancelar Bethmann-Hollweg o vprašanju miru. Zagotavljal je, da Nemčija ni zasledovala osvojevalnih namenov, zlasti ne z ozirom na Belgijo. Nemški narod vodi obrambno vojsko za varstvo svojega narodnega obstoja in svobodnega razvoja. Angleški ministrski predsednik Asquith pa je na neki slovesnosti v svojem govoru povdarjal, da si tudi Anglija želi miru in sicer takega miru, ki bo zgrajen na trdni podlagi in ki bo dal zagotovilo, da se bodo tudi slabše države in manjši narodi v Evropi lahko svobodno razvijali. Značilno je, da sta oba državnika svoje govore zelo omilila, iz česar nekateri sklepajo, da je na obeh straneh dovolj razpoloženja za mir, da pa ni nikogar, ki bi resno in odločno pričel posredovati. Na angleškem se večina stav glasi na to, da se bo mir sklepil še pred enim letom. Bolgarski kralj Ferdinand pa je nekemu časnikarju, vprašanemu o miru, izjavil: „Pokažite mi moža, ki more napraviti mir!“

Mir 1919 ali 1920?

Pariški vojaški strokovni list „France Militaire“ piše:

Čeprav se že nahajamo pred tretjo zimsko vojno, še vendar ni prav nobenega upanja, da bi bil konec bojev. Vojaške oblasti so že ukrenile vse potrebno za vojskovanje v letih 1917 in 1918. V tem času bomo izvojevali zmago, toda smatrati se mora, da bo sklenjen mir še le leta 1919 ali 1920.

Avstrijski državni zbor.

Kedaj bo sklican državni zbor, še ni določeno. Predsednik Sylvester je že posredoval pri ministrskem predsedniku Körberju, da se iz državne zbornice odpravi vojaška bolnišnica in da se vse pripravi, da bi se moglo v državnem zboru zborovati. Nekatera poročila pravijo, da se bo naš državni zbor sestal koncem meseca februarja ali začetkom marca 1917. Sedaj se vrše posvetovanja strank in klubov z ministrskim predsednikom.

Volitve v Severni Ameriki.

Dne 7. novembra so se vršile v Združenih državah Severne Amerike, kakor smo že zadnjič kratko poročali, volitve volilnih mož za izvolitev predsednika severoameriške ljudovlade. Prvi dan po volitvi se je nagloma raznesla vest, da je dosedajni predsednik in zavzeti prijatelj četverosporazuma Wilson (pristaša demokratske stranke) propadel in da je izvoljen njegov tekmeč iz republikanske stranke, sodnik Hughes (U. S.). Pri natančnem štetju glasov pa se je izkazalo, da je zmagal Wilson in sicer z nezadovoljno večino. Natančen izid volitev še do danes ni znan, vendar se sme smatrati za gotovo, da je ostal Wilson zmagovalec. Severna Amerika bo tudi v bodoče podpirala naše sovražnike z orožjem, strelivom in živili.

Italijansko bojišče.

Ze nekaj dni čitamo v uradnih poročilih našega generalnega štaba: „Nič posebnega.“ Deveta ofenziva je močno oslabil Italijane, vsled česar potrebujejo nekoliko odmora. Sicer pa italijanski listi napovedujejo deseto ofenzivo na Primorskem, za ka-

tero se Italijani obsežno pripravljajo. Naši letalci so zadnji teden pridno metali bombe na italijanska mesta. Obiskali so n. pr. tudi Padovo.

Pred deseto s ško bitko.

List „Neue Züricher Nachrichten“ poroča, da se general Kadorna skrbno pripravlja za deseto s ško bitko. Zadnji (deveti) sunek je radi neuspeha in obilnih izgub povzročil v Italiji izredno pobost. Vročekrvni Italijani so za gotovo pričakovali, da bo njih armada v deveti bitki zasedla Trst.

Hrvat v deveti italijanski ofenzivi.

„Novine“ poročajo: „Milost božja in vsi svetniki, da je še kdo izmed nas ostal živ!“ mi je rekel neki vojak. „Tukaj se je klalo cela dva dneva in dve noči: Vsi sveti in vseh mrtvih dan! Italijansko topništvo je prenehalo streljati, a naskakovati je začela njihova pehota. Njihovih polkov se je že izmenjalo pri napadu tu na nas, na naše tri bataljone, kateri so postali že kar popolnoma gluhi od strašnega topništva. Začelo se je dne 28. oktobra, pa trajalo do dne 1. nov. Najprej je prenehalo italijansko topništvo streljati na naše postojanke ter je streljalo le izza nas na cesto, da nam na ta način prepreči dohod vsake pomoči. Naše topništvo je v salvah streljalo na Italijane, ki so padali kot snopje. Italijani so vdrl v našo prvo črto, tja do bataljonskega poveljstva, ter so od nas zahtevali, da se naj udamo. Seveda so naši na take kliče ostali gluhi, in so v odgovor prav pridno mlatili po Italijanih. „Avanti fratelli! Avanti Savoja!“ so vpili italijanski častniki. Ali junaštvo naših vojakov je rešilo položaj. Naš prvi in drugi bataljon sta prešla k napadu. Tisti Italijani, ki so prodrli do bataljonskega poveljstva, so padli, a naša strojna puška je pričela kositi Italijane. Italijani so pričeli bežati. Kar jih ni mogli uiti, so se udali. Sedemkrat smo ta dan prešli k protinapadu. Dosti naših je padlo, ali Italijanov je padlo še šestkrat več. Posebno mrtvi dan je bil prvi dan mrtvih. Naš polkovnik je bil izvanredno zadovoljen s svojim polkom, a prvi in drugi bataljon sta dokazala svoje junaštvo.“

Ob začetku devete laške ofenzive.

(Izvirno poročilo.)

Ko smo prišli na dan Vseh svetnikov zjutraj v postojanko, nam je že začel Lah pošiljati mine vseh vrst. Bilo je strašno! Vmes pa je pošiljal granate in šrapnele, da je grmelo kakor v peku. Mnogo prijateljev je tisti dan odšlo ali na oni svet ali pa v bolnišnico. Nas pa je varoval naš angel varuh in Mati božja. Bili smo srečni. Proti noči je ogenj malo ponehal in mi smo se začeli pripravljati za dostojen sprejem, ako bi nas polentar v naskoku napadel. A tega si ni upal. To noč se je zadovoljil s tem, da je nas obstreljeval s šrapneli. Drugi dan pa je šla ta stara godba naprej. Pokalo je, da se je kar zemlja tresla. Ali tudi mi nismo držali križem rok in smo mu z vspehom odgovarjali. Bilo je še hujše kot poprejšni dan. Lahu pa se ni posrečilo niti za las priti naprej. Kjer nas je napadel, je bil vržen z velikimi izgubami nazaj. Mislimo, da si bo zapomnil, kaj so Slovenci. In tako bomo stali tukaj, dokler še bo poželjivi polentar svoje izdajalske kremplje stegal po naši ljubi domovini. Vse za vero, dom, cesarja! Srčne pozdrave! Edvard Suintner, Jožef Meršnik in Alojz Mešič, vsi od c. kr. prostovoljnih strelcev, 4. bataljona, 3. stotnje, vojna pošta št. 381.

Dostavek uredništva: Priporočamo uredništvu „Soldatenzeitung“, naj pridno prebira in vestno zbira taka in enaka poročila naših junaških mladeničev in mož, ki stojijo kot branitelji avstrijske domovine vedno v prvih vrstah in katerih ne nadkriljuje nikdo. Taka poročila spadajo v avstrijski vojaški časnik, ne pa krivični napadi na naš narod in njegova v okvirju Avstrije se gibajoča stremeljenja. Naklonjenosti ne potrebujemo, pravičnosti pa zahtevamo!

Italijana smo že devetokrat odbili.

(Dopis z bojišča.)

Po velikih naporih, a s sijajnim vspehom smo slavno porazili devetokrat našega kletega besedolomneža-polentarja. Zaman je butal v naše nepremagljive postojanke na trdem Krasu. Vsi njegovi upi in nade po Trstu so mu splavali po vodi. S krvavimi buticami jo je moral odkuriti v svoj brlog. Mislimo, da ima sedaj za par tednov dovolj. Dobro smo ga učili, kako se polenta meša po slovenskoštajerskem načinu. Na svidenje k praznikom! — Nebroj pristrčnih pozdravov od Soče Vam pošiljajo: Ivan Korošak, desetnik, Sv. Jurij ob Ščavnici; Martin Rantaša, desetnik, Hrastje-Mota; Emil Janežič, Celje; Andrej Krempuš, Liboje pri Celju; Franc Veršič, Spuhlja pri Ptuj; Jožef Meršnik, Ribnica na Pohorju; Alojz Mešič, Polzela; Franc Lešnik, Pobrežje p. Mariboru, vsi od prostovoljnega strelskega bataljona št. 4, vojna stotnja št. 3.

Strašne izgube Italijanov.

Preko Curiha se poroča iz Rima: Kadorna in njegova okolica je preplašena radi izredno težkih iz-

gub med zadnjimi italijanskimi napadi pri Soči. Če le divizije so morali vzeti iz bojne črte; poslali so jih v zaledje, da jih izpopolnijo. Zaloge streliva tudi za daljšo ofenzivo niso zadoštele. Kadorna je nasprotoval novi ofenzivi, a ukazali so mu iz Rima, da naj napade. V Rimu so se baje prepričali, da se upi, ki so jih bili stavili na zadnji nastop, niso uresničili.

Borba za Monte Cebio.

(Izvirno poročilo.)

Iz tirolskega bojišča nam piše Franc Svenšek iz Sedlaška pri Ptuj sledede:

Pretekli dni nas je sovražnik močno napadal, posebno se je šlo za postojanke na gori Monte Cebio. Tukaj se bojujejo štajerski slovenski domobranci, katerih hrabrost Lah gotovo ne bodo pozabili. Del postojanke so morali naši branitelji vsled strašnega ognja sovražne artilerije zapustiti; Lah so ga hitro zasedli. Naši pa so s protinapadom sovražniku zaprli pot iz jarka. Z ročnimi granatami je bil uničen, tako da je bil jarek poln izdajalskih mrtličev in krvi. Dva dni po tem dogodku smo sestrelili tudi eno laško zračno letalo, katerega ostanki počivajo tudi na tej že prej omenjeni gori. Torej, slovenski fantje se povsod odlikujejo in ponosni bodimo na naš mili slovenski narod.

Prisrčne pozdrave pošiljamo vsem rodoljubom in bralcem tega lista, posebno pa Haložanom. Franc Svenšek in drugi.

Na grobovih padlih vojakov.

(Dopis z bojišča.)

„Blagor mu, ki se spočije!“ Nikdar nam niso sle tako k srcu te besede kakor letos, ko smo stopali čez grobove naših predragih tovarišev na dan Vseh svetnikov in drugi dan; zakaj gledali smo njih preteklo trpljenje in svojo negotovo bodočnost. Pri pogledu na grobove tovarišev se nam je urivala misel: Prav kmalu bo lahko tukaj tudi naš dom. Zvesti si v vojski, zvesti do smrti in zvesti smo si drug drugemu še tudi po smrti. Kolikor nam je služba dopuščala, smo molili za svoje padle tovariše. Mnogi so prešli sv. obhajilo in so ga darovali za blagor njih duš, zraven pa tudi prav živo mislili na svoje domove, na svoje rajne in na naše drage, ki smo jim bili gotovo te dni še bolj v spominu, bolj pri srcu, katerih prošnja za svidenje je bila še prisrčnejša. Goreče hrepenimo po dnevu, ko Vas lahko osebno pozdravimo. Dokler pa se to ne zgodi, pošiljamo tem potom vsem naše prisrčne pozdrave. Kukovec Filip, četovodja, Velika Nedelja; Mrevlje Ivan, četovodja, Dornberg; Gregorič Filip, desetnik, Vogersko p. Gorici; Podgorelec Franc, poddesetnik, Žvab pri Ormožu; Lešnik Anton, poddesetnik, Sv. Martin pri Vurbergu; Strah Jakob, poddesetnik, Podplat; Trtnik Ivan, poddesetnik, Zador; Sušnik Konrad, desetnik, Sv. Rupert v Slov. gor.; Kocijančič Jožef, pešec, Dobrna; Ličen Anton, pešec, Rifenberg; Bošnjak Matija, pešec, Braslovce.

Obiskal sem tovariša.

(Izvirno poročilo iz bojišča.)

Vsak dan sem govoril z njim po telefonu, toda videl ga že dolgo nisem. Slišal sem samo njegov poznani glas in to mi je že zadostovalo, da sem si ga mogel v duhu predstavljati, kakor da bi stal tu pred menoj. Velikokrat me je že prosil, naj ga obiščem, zato sem se popoldne na praznik Vseh svetnikov napolnil na poljsko stražo, da ga obiščem. Veliko je bilo Robertovo veselje, kajti prišel sem nepričakovano. Čudil sem se, da so mu od tega časa, odkar sem ga zadnjič videl, zrastle tako velike brke. Na moje začudenje je odgovoril: „Veš, Franc, sneg postaja vedno bolj debel, jaz pa vedno bolj kosmat.“

Vsedel sem se v mali baraki k peči na zložena drva in med tem, ko je Robert kihal črno kavo, sva se o marsičem pogovorila. Ni čuda, da je začel pogovor tudi na njegovo nevesto, ki prebiva daleč proč od njega v lepi kranjski deželi. Pokazal mi je njena pisma in fotografijo, katero mu je poslala na bojno polje, da bi jo imel vedno v spominu. O, nesrečna usoda, kako jima nasprotuješ!

Govorila sva tudi o prazniku Vseh svetnikov, in se spominjala na najine tovariše, ki počivajo na raznih vojaških pokopališčih. V duhu sva videla lepoto tisočerihih lučic po pokopališčih v domačiji, katere sva tolikokrat gledala, ko sva bila še doma. Spila sva kavo in se podala iz barake, da si ogledava nekoliko sovražne postojanke. Ne daleč od barake je zastrel grob z lesenim, do polovice zlomljenim križem in napisom: „Tukaj počiva Italijan.“ — „Glej, France“, je pravil Robert, „tukaj je pokopan naš sovražnik. Kdo neki bo okrasil njegov grob. Ko bi le vedeli njegovi domači, kje prebiva njih padli vojak, toda nikdar ne bodo izvedeli zanj, ker se ne ve za njegovo ime.“ — „Imaš prav, Robert“, sem mu dejal na te besede. Robert pa je začel gledati naokrog in iskati belega kamenja. Takoj sem uganil, kaj name rava. Začela sva popravljati padlema vojaku grob. Nosil sem mu kamenje, on pa je napravil lepo ograjo. Nabral sem tudi koščke granat in šrapnelov in Robert je naredil iz njih ležeči križ na grobu. Nazadnje sva še napravila nov lesen križ in napis.